

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 590/2540

นาย วิรัตน์ ธรรมสฤษฎ์ กับพวกโจทก์ นาง เจริญ นาคผ่องจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.ที่ดิน มาตรา 81, ป.พ.พ. มาตรา 1612, ป.พ.พ. มาตรา 850, ป.พ.พ. มาตรา 852, ป.พ.พ. มาตรา 1750

ย่อ / หลักกฎหมาย

บันทึกที่จ. ให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงานที่ดินใจความว่าที่ดินพิพาทมีชื่อจ. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ซึ่งได้ตายไปแล้ววันนี้(วันที่2ธันวาคม2530)ทายาทของผู้ตายคือจำเลยได้มายื่นเรื่องราวขอรับมรดกที่ดินแปลงนี้ของจ. จ.ได้รับทราบเรื่องราวและประกาศขอรับมรดกที่ดินแปลงนี้โดยตลอดแล้ว. เป็นทายาทของผู้ตายมีสิทธิที่จะได้รับมรดกที่ดินแปลงนี้ด้วยแต่จ. ไม่ประสงค์จะขอรับมรดกที่ดินแปลงนี้แต่อย่างใดและยินยอมให้จำเลยเป็นผู้ขอรับมรดกที่ดินแปลงนี้แต่เพียงผู้เดียวเช่นนี้ถ้อยคำของจ.เป็นบันทึกที่เจ้าพนักงานที่ดินปฏิบัติไปตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา81ประกอบกฎกระทรวงมหาดไทยฉบับที่24(พ.ศ.2516)ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดินพ.ศ.2497ซึ่งถ้อยคำของจ. ดังกล่าวไม่ใช่กรณีทายาทสละมรดกตามความหมายในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา1612เพราะการสละมรดกตามมาตรานี้หมายถึงการสละส่วนหนึ่งของตนโดยไม่เจาะจงว่าจะให้แก่ทายาทคนใดแต่บันทึกถ้อยคำของนายจำรัสดังกล่าวมีลักษณะเป็นการประนีประนอมยอมความมีผลบังคับได้ตามมาตรา850,852และ1750ทั้งตามโฉนดที่ดินพิพาทก็ปรากฏว่าระบุชื่อจำเลยเป็นผู้รับโอนเสร็จสิ้นอันถือได้ว่าจำเลยผู้มีชื่อในโฉนดได้รับกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงนี้โดยสมบูรณ์ตามกฎหมายที่ดินแล้วโจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นทายาทของจ. จึงไม่มีสิทธิฟ้องแบ่งที่ดินแปลงนี้จากจำเลย

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ทั้งสองเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของนายจำรัส ธรรมสฤษฎ์ นายจำรัสและจำเลยเป็นบุตรของนางเฉาะ วิจารย์ นางเฉาะเป็นเจ้าของที่ดินโฉนดเลขที่ 3792ตำบลธรรมศาลา อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เนื้อที่ 7 ไร่ 3 งาน 80 ตารางวา พร้อมบ้านเลขที่ 187 หมู่ที่ 1 ซึ่งปลูกอยู่บนที่ดินดังกล่าว ต่อมา พ.ศ. 2527 นางเฉาะถึงแก่ความตายบิดามารดาของโจทก์ทั้งสองพร้อมทั้งโจทก์ทั้งสองและจำเลยยังคงอาศัยอยู่บ้านดังกล่าวตลอดมาจนกระทั่ง พ.ศ. 2534 นายจำรัสถึงแก่ความตาย โจทก์ทั้งสองและมารดากับจำเลยยังคงพักอาศัยร่วมกันในบ้านและที่ดินดังกล่าวตลอดมา ต่อมาโจทก์ทั้งสองขอให้จำเลยจัดการแบ่งที่ดินอันเป็นทรัพย์มรดกของนางเฉาะในส่วนที่โจทก์ทั้งสองมีสิทธิจะได้รับตามกฎหมาย โดยโจทก์ทั้งสองจะรับส่วนแบ่งเป็นที่ดินเนื้อที่ 3 ไร่ 3 งาน 90 ตารางวา ราคาประมาณ1,600,000 บาท แต่จำเลยเพิกเฉย ขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 3792 ตำบลธรรมศาลาอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ให้แก่โจทก์ทั้งสองรวมเป็นเนื้อที่ 3 ไร่ 3 งาน 90 ตารางวา หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาของจำเลยจำเลยให้การว่า นางเฉาะ วิจารย์ ถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2527 โดยก่อนตายนางเฉาะได้บอกยกที่ดินโฉนดเลขที่ 3792 ตามฟ้องให้แก่จำเลยผู้เดียวซึ่งนายจำรัสบิดาของโจทก์ทั้งสองรับรู้ด้วย หลังจากจัดการศพนางเฉาะแล้วจำเลยครอบครองที่ดินดังกล่าวทั้งหมดตลอดมาโดยยึดถือครอบครองเพื่อตนด้วยเจตนา

เป็นเจ้าของ ส่วนนายจรัสยังคงอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 187 หมู่ที่ 1 ในฐานะเป็นผู้อาศัย มีได้ครอบครองที่ดินโฉนดเลขที่ 3792 โดยเจตนาเป็นเจ้าของ วันที่ 2 ธันวาคม 2530 นายจรัสยื่นเรื่องราวต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐมยกสิทธิของตนที่มีในทรัพย์สินมรดกของนางเฉาะถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ 3792 ดังกล่าวครึ่งหนึ่งให้แก่จำเลยทั้งหมด จำเลยจึงได้จดทะเบียนรับโอนมรดกของนางเฉาะคือที่ดินโฉนดเลขที่ 3792 เป็นของจำเลยแต่เพียงผู้เดียว มีใช้ทรัพย์สินมรดกของนางเฉาะอีกต่อไป โจทก์ทั้งสองจึงไม่มีสิทธิในที่ดินแปลงดังกล่าวและหลังจากนางเฉาะถึงแก่ความตาย นายจรัสก็ได้ครอบครองที่ดินโฉนดเลขที่ 3792 ซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกโดยเจตนาเป็นเจ้าของและโจทก์มิได้ฟ้องคดีเพื่อขอแบ่งที่ดินแปลงนี้ภายในกำหนด 1 ปีนับแต่นางเฉาะถึงแก่ความตาย คดีของโจทก์จึงขาดอายุความขอให้ยกฟ้องในชั้นพิจารณาโจทก์ทั้งสองและจำเลยแถลงรับกันว่านางเฉาะ วิจารณ์ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 3792 ตามฟ้อง นางเฉาะมีบุตร 2 คน คือนายจรัส ธรรมสฤษฏ์ และจำเลยนายจรัสมีภรรยาชื่อนางเสวก ธรรมสฤษฏ์ และมีบุตร 3 คนคือโจทก์ทั้งสองและนางสาวทองสุข ธรรมสฤษฏ์ ภรรยาและบุตรของนายจรัสมีชีวิตรอยู่ทุกคนหลังจากนางเฉาะถึงแก่กรรมแล้วในวันที่ 2 ธันวาคม 2530 นายจรัสทำบันทึกถ้อยคำต่อเจ้าพนักงานที่ดินว่าไม่ประสงค์จะขอรับมรดกที่ดินแปลงดังกล่าวและยินยอมให้จำเลยเป็นผู้ขอรับมรดกที่ดินแปลงนี้เพียงผู้เดียวตามบันทึกถ้อยคำเอกสารหมายเลข จ.1 (ตรงกับเอกสารหมายเลข 5) โจทก์ทั้งสองและจำเลยขอศาลประเด็นพิพาททั้งหมด และขอให้ศาลวินิจฉัยเพียงประเด็นเดียวว่า เมื่อนายจรัสทำบันทึกดังกล่าวแล้วโจทก์ทั้งสองมีสิทธิฟ้องแบ่งที่ดินดังกล่าวจากจำเลยได้หรือไม่เพียงใด โดยโจทก์ทั้งสองและจำเลยไม่สืบพยานศาลชั้นต้น พินิจพิเคราะห์ พ้องโจทก์ ทั้ง สอง อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พินิจพิเคราะห์ กลับ ให้จำเลยไปจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 3792 ตำบลธรรมศาลา อำเภอเมืองนครปฐมจังหวัดนครปฐม ให้แก่โจทก์ทั้งสองทั้งหนึ่งเป็นเนื้อที่ 3 ไร่ 3 งาน 90 ตารางวา หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือว่าคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยจำเลย ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยมีข้อเดียวว่า เมื่อนายจรัสบิดาของโจทก์ทั้งสองทำบันทึกถ้อยคำเอกสารหมายเลข จ.1 (ตรงกับเอกสารหมายเลข 5) แล้วโจทก์ทั้งสองมีสิทธิฟ้องแบ่งที่ดินตามฟ้องอันเป็นทรัพย์สินมรดกของนางเฉาะจากจำเลยได้หรือไม่เพียงใด เห็นว่า ตามบันทึกถ้อยคำเอกสารหมายเลข จ.1 (ตรงกับเอกสารหมายเลข 5) เป็นบันทึกที่นายจรัส ธรรมสฤษฏ์ให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐมมีความสำคัญว่าที่ดินโฉนดเลขที่ 3792 ตำบลธรรมศาลา อำเภอเมืองนครปฐมจังหวัดนครปฐม มีชื่อนางเฉาะ วิจารณ์ เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ซึ่งได้ตายไปแล้ว วันนี้ (วันที่ 2 ธันวาคม 2530) ทายาทของผู้ตายคือจำเลยได้มายื่นเรื่องราวขอรับมรดกที่ดินแปลงนี้ของนางเฉาะนายจรัสได้รับทราบเรื่องราวและประกาศขอรับมรดกที่ดินแปลงนี้โดยตลอดแล้ว นายจรัสเป็นทายาทของผู้ตาย มีสิทธิที่จะได้รับมรดกที่ดินแปลงนี้ด้วย แต่นายจรัสไม่ประสงค์จะขอรับมรดกที่ดินแปลงนี้แต่อย่างใด และยินยอมให้จำเลยเป็นผู้ขอรับมรดกที่ดินแปลงนี้แต่เพียงผู้เดียว ดังนี้ ย่อมเห็นได้ว่าถ้อยคำของนายจรัสเป็นบันทึกที่เจ้าพนักงานที่ดินปฏิบัติไปตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 81 ประกอบกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 24 (พ.ศ. 2516) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ซึ่งถ้อยคำของนายจรัสดังกล่าวไม่ใช่กรณีทายาทสละมรดกตามความหมายในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1612 เพราะการสละมรดกตามมาตรานี้หมายถึงการสละส่วนหนึ่งของตนโดยไม่เจาะจงว่าจะให้แก่ทายาทคนใด แต่บันทึกถ้อยคำของนายจรัสดังกล่าวมีลักษณะเป็นการประนีประนอมยอมความ มีผลบังคับได้ตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 850, 852 และ 1750 ทั้งตามโฉนดที่ดินเอกสารหมายเลข 4 ซึ่งจำเลยได้ส่งศาลในวันขึ้นสองสถานโดยโจทก์ทั้งสองไม่คัดค้านความถูกต้องก็ปรากฏว่าระบุชื่อจำเลยเป็นผู้รับโอนเสร็จสิ้น อันถือได้ว่าจำเลยผู้มีชื่อในโฉนดได้รับกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงนี้โดยสมบูรณ์ตามกฎหมายที่ดินแล้วโจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นทายาทของนายจำรัสจึงไม่มีสิทธิฟ้องแบ่งที่ดินแปลงนี้จากจำเลยพิพากษากลับ ให้ยก ฟ้อง

องค์คณะ

อำนวย สุขพรหม · ปรีชา นาคพันธุ์ · ระพีพร บรรจงศิลป์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/590/2540>